

Utrecht, 12 februari 2019

Betreft: AO Armoede-en schuldenbeleid
Behandeld door: Ellen Moonen, ellen.moonen@kbo-pcob.nl

Geacht Kamerlid,

Op donderdag 14 februari vindt het AO Armoede-en schuldenbeleid plaats. Seniorenorganisatie KBO-PCOB wil graag uw aandacht vragen voor een groeiend probleem in Nederland: de armoede onder 55 tot 65-jarigen. Ook stellen we een aantal oplossingen voor, die ervoor moeten zorgen dat het risico op armoede onder deze groep terugloopt.

Hongerjaren

“Nederlander beleeft 'hongerjaren' tussen 63ste en 65ste”¹. Dat schreef De Volkskrant naar aanleiding van de meest recente armoedecijfers van CBS, afkomstig uit het rapport *Armoede en sociale uitsluiting*.² Er is geen volwassen leeftijdsgroep waarin het risico op armoede zo hoog is als in de categorie 55 tot 65 jaar. Van de 63-jarigen had in 2016 één op de negen een laag inkomen. Bovendien leefde van deze 63-jarigen 57 procent al vier jaar of langer in armoede. KBO-PCOB maakt zich veel zorgen over deze groep.

Werkloosheid en arbeidsongeschiktheid

Uit de analyse van het CBS blijkt dat de oorzaken van de armoede onder 55 tot 65-jarigen vooral gelegen zijn arbeidsongeschiktheid en werkloosheid. Met name voor zestigplussers wordt het steeds lastiger de stijgende AOW-leeftijd bij te benen. De kans dat zij arbeidsongeschikt raken en op een WIA-uitkering aangewezen zijn is de afgelopen jaren verder toegenomen.³ Het WW-bestand bestaat voor 49,8% uit mensen van 50 jaar of ouder⁴. En hoewel de werkloosheid al langere tijd flink daalt, is van alle 60-plussers is nog altijd meer dan 5% werkloos, met weinig perspectief op werk. Ter vergelijking: de totale werkloosheid ligt al enige tijd ruim onder de 4%. Ook voor deze groep vormt de stijgende AOW-leeftijd een probleem. Werkgevers vinden hen vaak te oud, maar voor de AOW zijn zij

1 <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/nederlander-beleeft-hongerjaren-tussen-63ste-en-65ste-geen-leeftijdsgroep-kent-zoveel-armoede~b3b6f937/>

2 <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2018/03/armoede-en-sociale-uitsluiting-2018>

3 <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-sociale-zaken-en-werkgelegenheid/documenten/kamerstukken/2018/12/10/kamerbrief-onderzoek-wia-instroo>

4 [Monitor Arbeidsmarkt oktober 2018](#)

nog te jong. Zeker voor lageropgeleiden, die zich een vroegpensioen vaak niet kunnen veroorloven, betekent de stijging van de AOW-leeftijd dan ook vooral een verlenging van hun bestaan in armoede.

Goede stappen, maar er is meer nodig

KBO-PCOB vindt het onverteerbaar dat mensen na jaren werken veelal buiten hun schuld om in de armoede belanden. Wij zien het als een gezamenlijke taak deze mensen de helpende hand toe te steken. Voor de langere termijn zijn er door de bewindslieden van het ministerie van Sociale Zaken al een aantal goede stappen gezet met de aanpak van een Leven Lang Ontwikkelen. Ook onderzoekt het ministerie in opdracht van de Kamer de (los)koppeling van de AOW-leeftijd en de levensverwachting. Er is echter, vooral op de kortere termijn, meer nodig om te voorkomen dat mensen (verder) in de problemen komen. Daarom stellen wij voor:

- **Extra middelen vrij te maken voor armoedebestrijding op lokaal niveau en deze ook in te zetten voor ondersteuning van 55-plussers.**
Tot 2020 maakt het kabinet extra middelen vrij voor armoedebestrijding. Deze middelen worden primair ingezet voor de bestrijding van armoede onder kinderen. Die inzet waarderen we: teveel kinderen in Nederland groeien in armoede op. Met extra middelen kunnen gemeenten echter ook 55-plussers helpen. Als samenleving mogen we niet laten gebeuren dat er een generatie van verloren vijftigers en zestigers ontstaat.
- **Maak de met de toenemende AOW-leeftijd meegroeiende leeftijdsgrens voor de IOW ongedaan**
Het is goed dat het kabinet de IOW heeft verlengd, maar het beroep op deze voorziening stijgt fors, en daarmee neemt ook de noodzaak van de regeling toe. Verhoging van de leeftijdsgrens versterkt de toename van (langdurige) armoede onder 55-plussers met een bijstandsuitkering. Daarom vragen wij u de koppeling met de stijging van de AOW-leeftijd ongedaan te maken.
- **Maak de toenemende leeftijdsgrens voor de IOAW ongedaan.** Om dezelfde redenen als bij de IOW vraagt KBO-PCOB u om bezwaar te maken tegen het beperken van het recht op een IOAW-aanvulling voor het geboortecohort tot 1965. Wie 50 tot 53 jaar oud is, heeft immers minder kansen om (volledig) aan het werk te komen dan een jonger persoon.

We verwijzen u voor aanvullende informatie over de relatie tussen armoede onder 55 tot 65-jarigen en arbeidsmarkt ook graag naar de brief in de bijlage. Alvast heel hartelijk dank voor uw inzet en een goed debat toegewenst.

Met vriendelijke groet,
Manon Vanderkaa,
Directeur KBO-PCOB

Bijlage: *Arbeidsmarktpositie 55-plussers*